

Sygn. akt II Ca 714/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Protokolant Maciej Bielak

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą
w K.

przeciwko A. P.

o zapłatę kwoty 906 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rykach z dnia 17 czerwca 2016 roku, w sprawie
I C 12/16 upr.

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od A. P. na rzecz Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej
z siedzibą

w K. kwotę 520 zł (pięćset dwadzieścia złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia 31
grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala apelację w pozostałej części, w jakiej dotyczy rozstrzygnięcia oddalającego powództwo;

III. zasądza od A. P. na rzecz Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 119,70 zł (sto dziewiętnaście złotych
siedemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 714/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 14 grudnia 2015 roku do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie powód –
Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wniósł o zasądzenie od A. P. kwoty 906 zł z odsetkami ustawowymi od
dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu w kwocie 210,30 zł (k. 2-7).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że A. P. zawarła w dniu 27 stycznia 2015 roku umowę pożyczki z (...) Spółką
z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. obejmującą kwotę 520 zł.

Powód wskazał, że w dniu 30 czerwca 2015 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dokonał
przelewu wierzytelności na rzecz powoda, wynikającej z umowy z dnia 27 stycznia 2015 roku.

Powód wskazał, że pożyczkodawca wypłacił środki pieniężne, zgodnie z umową pożyczki. Całkowita należność z tytułu
umowy pożyczki, którą pozwana zobowiązała się zwrócić, wynosi 906 zł.

*

W piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2016 roku, wniesionym w dniu 27 stycznia 2016 roku, powód wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się:

- a) kwota udzielonej pożyczki – 520 zł,
- b) prowizja za udzieloną pożyczkę – 156 zł,
- c) koszty wezwań do zapłaty – 230 zł (k. 11-11v).

*

Wyrokiem zaocznym z dnia 17 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Rykach oddalił powództwo (k. 35).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 27 stycznia 2015 roku dokonano przelewu kwoty 520 zł na rachunek bankowy numer: „ (...)” należący do A. P.. Jako tytuł przelewu wskazano: „ (...): pożyczka (...) nr (...)nr przelewu (...)”.

Sąd Rejonowy ustalił, że na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 czerwca 2015 roku, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. zbyła na rzecz Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., wierzytelności pieniężne przysługujące jej wobec dłużników, których lista stanowi załącznik numer 1 umowy. Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawiadomiła A. P. o przelewie wierzytelności i wezwała do zapłaty żądanej należności.

Sąd Rejonowy wskazał, że ustalony stan faktyczny znajduje potwierdzenie w przedstawionej i niekwestionowanej przez strony dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, a treść oraz rzetelność sporządzonych dokumentów nie budzą wątpliwości Sądu i nie były też przedmiotem zarzutów żadnej ze stron.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 339 k.p.c. oraz art. 340 k.p.c. i wyjaśnił, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu. Sąd nie może przyjąć za prawdziwe twierdzeń powoda, jeżeli budzą one wątpliwości.

Sąd Rejonowy wskazał, że ocena zgodności z prawdą twierdzeń powoda następuje na podstawie materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy, w szczególności na tle innych twierdzeń powoda. Twierdzenia pozwu uznaje się za budzące uzasadnione wątpliwości między innymi w sytuacji, gdy dowody i twierdzenia przedstawione przez powoda są niekompletne, pozostawiają wątpliwości co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sporu, nie przedstawiają pełnego obrazu rzeczywistości. W takiej sytuacji wydając wyrok sąd nie może oprzeć się wyłącznie na twierdzeniach powoda i należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem wyjaśnienia powstałych wątpliwości.

Sąd wskazał, że dla przyjęcia za prawdziwe twierdzeń powoda niezbędne jest wykazanie, że powodowi przysługuje wymagalna wierzytelność wobec pozwanej.

W ocenie Sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (a w zasadzie jego braku), brak było podstaw do przyjęcia, iż pozwaną z poprzednikiem prawnym powoda łączył „stosunek prawny umowy pożyczki”, jak to wskazywał powód.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisu art. 509 k.c. i wyjaśnił, że w procesie o zapłatę należności, opartym na twierdzeniu o nabyciu wierzytelności wskutek przelewu, badanie sądu obejmuje zarówno istnienie, jak i treść stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem. Ciężar udowodnienia faktów dotyczących istnienia, jak i treści stosunku zobowiązaniowego, jaki wiązał dotychczasowego wierzyciela z dłużnikiem, spoczywa – zgodnie z regułą wyrażoną w art. 6 k.c. – na osobie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne, a więc na powodzie.

Sąd Rejonowy wskazał, że w aktach sprawy brak jest umowy pożyczki z dnia 27 stycznia 2015 roku, o numerze 4g84z3, na którą wskazywał powód, jako na źródło zobowiązania pozwanej. Taka umowa pożyczki została wskazana zarówno w tytule przelewu kwoty 520 zł, jak i w wezwaniu do zapłaty skierowanym do pozwanej. Pełnomocnik powoda dołączył jedynie niepoświadczoną za zgodność z oryginałem kserokopię „ramowej umowy pożyczki nr (...) z dnia 24 stycznia 2015 roku”. Dokument ten nie ma charakteru dokumentu urzędowego, lecz wyłącznie dokumentu prywatnego. Stąd też nie może być on traktowany jako dowód istnienia i rozmiaru dochodzonej w postępowaniu sądowym należności pieniężnej.

Sąd wskazał, że powołana wyżej ramowa umowa pożyczki została podpisana jedynie przez pożyczkodawcę. Nie widnieje na niej natomiast podpis pożyczkobiorcy. W tych więc warunkach umowa ramowa pożyczki nie może stanowić źródła zobowiązania pozwanej. Tym bardziej, że z § 3 ust. 7 lit. g) przedłożonej umowy ramowej wynika, że pożyczkobiorca jest zobowiązany do przesłania podpisanych kompletnych dokumentów umowy ramowej pożyczki nie później niż w terminie 7 dni od otrzymania ich od pożyczkodawcy.

Sąd Rejonowy wskazał, że umowa przelewu wierzytelności nie wymieniała w swojej treści wierzytelności wobec pozwanej A. P.. Nazwisko pozwanej pojawiło się jedynie w przedłożonym wyciągu z załącznika nr 1 do umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 czerwca 2015 roku. Dokument ten nie może stanowić potwierdzenia zasadności roszczenia powoda. Bezsprzecznie nie ma on waloru dokumentu urzędowego, o którym mowa w art. 244 k.p.c. Nadto brak jest na nim podpisu osoby składającej oświadczenie, przez co, jako dokument prywatny, nie jest wiarygodnym potwierdzeniem wskazanych w nim okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd wskazał, że jedynie zawiadomienie o cesji wierzytelności zostało podpisane przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w imieniu wierzyciela. W związku z tym należy uznać, że potwierdza ono co najwyżej, iż wierzyciel złożył oświadczenie o nabyciu wierzytelności wobec pozwanego. Nie można podzielić stanowiska, że istnienie wierzytelności może być wykazane jedynie w oparciu o oświadczenie rzekomego wierzyciela. W ocenie Sądu „należność wskazana w pozwie musi być realna i przedstawiać faktyczną wysokość wierzytelności”. Dłużnik ma zaś prawo skutecznie kwestionować kwotę swego zadłużenia oraz zasadność nabytej przez powoda wierzytelności.

*

Od wyroku z dnia 17 czerwca 2016 roku apelację wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości.

Powód zarzucił „naruszenia przepisów prawa materialnego

a) Art. 60 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (...) w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. ustawa o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126. poz. 715) poprzez ich błędną wykładnię, a mianowicie przyjęcie przez Sąd Orzekający, iż oświadczenie woli o zawarciu umowy pożyczki dla swej ważności wymaga formy pisemnej, w sytuacji gdy wykładnia w/w przepisów prowadzi do wniosków, iż forma pisemna zastrzeżona została jedynie dla celów dowodowych.

naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) Art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (...) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. brak wszechstronnego rozważania zebranego w sprawie materiału przez Sąd Orzekający i odmówienie mocy dowodowej przedłożonym w sprawie dokumentom, w sytuacji gdy przedmiotowe dokumenty winne być traktowane jako dowody należycie wykazujące istnienie przysługującej Powodowi należności,

b) Art. 232 zd. 2 kpc w zw. z art. 299 kpc poprzez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z przesłuchania stron – Strony Pozwanej, w sytuacji gdy zdaniem Sądu (czemu Powód konsekwentnie zaprzecza) w sprawie brak było środków dowodowych,

c) Art. 308 § 1 kpc przez jego niezastosowanie i zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd I Instancji dowodów z przedłożonych w postępowaniu dokumentów jako dowodów utrwalonych za pomocą urządzeń wskazanych w/w przepisie,

d) Art. 339 § 2 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie przez Sąd Orzekający, iż w sprawie zachodzą uzasadnione wątpliwości, w sytuacji gdy w przedmiotowym stanie faktycznym takie wątpliwości nie wystąpiły, czego skutkiem winno być przyjęcie przez Sąd Orzekający wskazanych przez Powoda twierdzeń za prawdziwych”.

Powód wniósł o:

„1. Zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 906,00 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania,

2. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ewentualnie (...) o (...) Uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w całości wraz z obowiązkiem orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego”1 (k. 49-51v).

Pozwana nie zajęła stanowiska w przedmiocie apelacji powoda.

*

Postanowieniem z dnia 26 stycznia 2017 roku Sąd Okręgowy w Lublinie postanowił odrzucić apelację powoda w części obejmującej wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów procesu za pierwszą instancję (k. 65).

Wyrok Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2016 roku nie zawierał bowiem rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna tylko w odniesieniu do części wskazanego w niej zakresu zaskarżenia.

Uzasadniony jest częściowo zarzut naruszenia przepisu art. 339 § 2 k.p.c.

Przepis art. 339 § 1 k.p.c. stanowi, że jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny.

Przepis art. 339 § 2 k.p.c. stanowi, że w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Przepis art. 339 § 2 k.p.c. jest przepisem dalej idącym niż przepis art. 230 k.p.c., który stanowi, że gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane. Przepis art. 339 § 2 k.p.c. nakazuje wprost przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda, o których w nim mowa, i nie wymaga rozważania, czy twierdzenia te mogą być uznane za przyznane przez pozwanego, przy uwzględnieniu wyników całej rozprawy.

Początkowa część przepisu art. 339 § 2 k.p.c. wyraża przy tym zasadę, zaś końcowa część tego przepisu przewiduje dwa wyjątki od tej zasady, co oznacza, że wyjątki powinny być interpretowane ściśle.

Twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą tylko wówczas nie mogą być uznane za prawdziwe, jeżeli:

- a) budzą one uzasadnione wątpliwości albo
- b) zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

Wątpliwości, ze względu na które twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą nie mogą być uznane za prawdziwe, muszą być uzasadnione. Nie chodzi zatem o jakiegokolwiek wątpliwości, a tylko o wątpliwości uzasadnione. Wątpliwości takie muszą być uzasadnione obiektywnie.

Punktem wyjścia dla oceny czy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą jest treść tych twierdzeń. Jeżeli twierdzenia te są ogólnikowe, wewnętrznie sprzeczne, sprzeczne z zasadami logiki, nauki, czy doświadczenia życiowego, to w konkretnym wypadku może to być wystarczająca przyczyna do przyjęcia, że twierdzenia powoda dotyczące okoliczności faktycznych nie mogą być uznane za prawdziwe.

Punktem odniesienia do oceny czy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą może być również:

- a) treść dowodów z dokumentów dołączonych do pozwu lub pism procesowych powoda, jeżeli takie dokumenty zostały rzeczywiście złożone,
- b) fakty powszechnie znane (art. 213 § 1 k.c., art. 228 § 1 k.p.c.),
- d) fakty znane sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.).

Innymi słowy, sprzeczność treści twierdzeń przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą z:

- a) treścią dowodów z dokumentów dołączonych do pozwu lub pism procesowych powoda, jeżeli takie dokumenty zostały rzeczywiście złożone,
- b) faktami powszechnie znanymi,
- c) faktami znanymi sądowi urzędowo

może być w konkretnym wypadku wystarczającą przyczyną do przyjęcia, że twierdzenia powoda dotyczące okoliczności faktycznych nie mogą być uznane za prawdziwe.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy z twierdzeń powoda przytoczonych w pozwie i w piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2016 roku, wniesionym w dniu 25 stycznia 2015 roku, wynikało, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dokonała w dniu 30 czerwca 2015 roku przelewu na rzecz powoda wierzycelności przysługującej zbywcy w stosunku do A. P..

Z twierdzeń powoda wynikało ponadto, że pozwana została zawiadomiona o przelewie pismem z dnia 30 czerwca 2015 roku, wysłanym listem poleconym, chociaż powód nie wskazał, czy zawiadomienie to wysłał zbywca, czy też nabywca wierzycelności.

Powód wskazał, że w dniu 27 stycznia 2015 roku pozwana zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę pożyczki pieniężnej w kwocie 520 zł za pośrednictwem należącej do pożyczkodawcy platformy internetowej www.kredito24.pl.

Powód wskazał, że A. P. przed wypłaceniem przez pożyczkodawcę (cedenta) środków pieniężnych w umówionej wysokości na wskazane przez nią konto bankowe, zgodnie z umową pożyczki dokonała weryfikacji swoich danych osobowych oraz akceptacji warunków umowy, realizując czynności weryfikacyjne, zgodnie z umową ramową pożyczki.

Powód wskazał, że w dniu 27 stycznia 2015 roku pożyczkodawca (cedent) wypłacił środki pieniężne zgodnie z zawartą umową pożyczki, a uzgodniona i zaakceptowana przez strony należność z tytułu umowy pożyczki, którą pozwana zobowiązała się zwrócić, wynosi 906 zł.

Powód wskazał, że pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkę do dnia 26 lutego 2015 roku. W dniu 30 czerwca 2015 roku powód wysłał do pozwanej wezwanie do zapłaty listem poleconym.

Powód wskazał, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się:

- a) kwota udzielonej pożyczki – 520 zł,
- b) prowizja za udzieloną pożyczkę – 156 zł,
- c) koszty wezwań do zapłaty – 230 zł (k. 11-11v).

Przytoczone wyżej twierdzenia powoda, zawarte w pozwie i piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2016 roku, nasuwały uzasadnione wątpliwości jedynie co do prawdziwości tych twierdzeń powoda, które odnosiły się do części okoliczności mających wyznaczać podstawę faktyczną żądania zapłaty kwoty 230 zł. Powód nie wskazał bowiem kiedy zbywca wierzytelności doręczył pozwanej wezwania do zapłaty, dlaczego koszt tych wezwań wynosi 230 zł i z jakich okoliczności (umowa pożyczki, inna umowa, wyrządzenie szkody i tym podobne) wynika obowiązek pozwanej pokrycia tych kosztów. Konkretyzacja tych dwóch pierwszych okoliczności nie znajdowała potwierdzenia w dołączonych przez powoda do pozwu i pisma dokumentach.

W pozostałym zakresie nie zachodziły uzasadnione wątpliwości co do twierdzeń powoda. Dodatkowo twierdzenia te znajdowały potwierdzenie w treści dowodów z dokumentów dołączonych do pisma z dnia 18 stycznia 2016 roku.

Twierdzenia powoda przytoczone w pozwie i w piśmie z dnia 18 stycznia 2016 roku oraz dołączone do pisma z dnia 18 stycznia 2016 roku dokumenty pozwalały i pozwalają na ustalenie, że w dniu 27 stycznia 2015 roku pozwana zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę pożyczki pieniężnej w kwocie 520 zł.

Umowa została zawarta w formie elektronicznej, nie zaś w formie ustnej, czy też pisemnej.

Przepis art. 60 k.c. stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli).

Z twierdzeń powoda i z przedstawionych przez niego dokumentów wynika, że A. P. zawarła umowę pożyczki z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przyjmując elektroniczną ofertę pożyczkodawcy i potwierdzając ten fakt również w drodze elektronicznej.

Treść umowy pożyczki wyznaczały zatem dokumenty w formie elektronicznej, które powód określił jako „umowa pożyczki numer (...)” i „Umowa Ramowa Pożyczki nr (...)”. Podpisanie przez pozwaną papierowej postaci tego ostatniego dokumentu miało mieć jedynie charakter wtórny, gdyż umowa pożyczki zawarta została przez strony w drodze elektronicznej już wcześniej, a ponadto wykonana została przez pożyczkodawcę.

W dniu 27 stycznia 2015 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. dokonała przelewu kwoty 520 zł na rachunek bankowy wskazany przez pozwaną w drodze elektronicznej. Ustalenie Sądu Rejonowego w tym zakresie jest prawidłowe.

Nie zachodziły również uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, że wierzytelność w kwocie 520 zł, wynikająca z umowy pożyczki, była przedmiotem umowy przelewu z dnia 30 czerwca 2015 roku. Twierdzenia powoda co do tej okoliczności nie są sprzeczne z przedstawionymi przez powoda dokumentami w postaci kserokopii umowy przelewu i dokumentu stanowiącego wyciąg z załącznika numer 1 do umowy z dnia 30 czerwca 2015 roku (k. 13-16). Dokumenty te stanowią uzupełnienie i potwierdzenie twierdzeń powoda przytoczonych w pozwie i kolejnym piśmie procesowym. Nie są to wprawdzie odpisy dokumentów urzędowych, lecz prywatnych, jednak sam ten fakt nie pozbawia tych dokumentów mocy dowodowej. Podlegają ocenie tak jak każdy inny dowód w sprawie.

Dokument prywatny, który nie jest w ogóle podpisany, nie przestaje być dokumentem prywatnym. Z takim dokumentem nie łączy się jedynie domniemanie zawarte w art. 253 k.c.

Dokument na karcie 16, zgodnie z twierdzeniami powoda, odzwierciedlał treść zapisów w formie elektronicznej i nie był sprzeczny z twierdzeniami powoda zawartymi w pozwie i w piśmie procesowym, że wierzytelność w kwocie 520 zł z tytułu pożyczki, udzielonej pozwanej w dniu 27 stycznia 2015 roku na podstawie umowy oznaczonej symbolem „4g84z3”, była przedmiotem przelewu na rzecz powoda.

Pożyczka w kwocie 520 zł udzielona została pozwanej do dnia 26 lutego 2015 roku. W związku z tym, że termin ten upłynął, roszczenie o zwrot pożyczki stało się wymagalne.

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 1 k.c. Sąd Okręgowy zmienił częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od A. P. na rzecz Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 520 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

Odsetki za opóźnienie zostały zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c. W związku z tym, że od dnia 27 lutego 2015 roku pozwana opóźniała się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego z tytułu zwrotu pożyczki powstało od tego dnia roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie.

÷

Na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację w pozostałej części, w jakiej dotyczy rozstrzygnięcia oddalającego powództwo.

Bezzasadne było powództwo w części obejmującej żądanie zapłaty:

- 1) kwoty 156 zł z tytułu prowizji z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz
- 2) kwoty 230 zł z tytułu kosztów wezwań do zapłaty z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

(1) Postanowienie zawarte w § 4 ust. 1 umowy – dokumentu zatytułowanego „Umowa Ramowa Pożyczki nr (...)” stanowi, że:

„Każda umowa udzielana przez Pożyczkodawcę jest oprocentowana w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Odsetki zwiększają sumę zadłużenia z tytułu pożyczki i spłacane są łącznie z kolejnymi ratami pożyczki. Wysokość odsetek maksymalnych ustalana jest zgodnie z art. 359 § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (...) z zastrzeżeniem § 4.2 i § 6.6 Umowy Ramowej Pożyczki, a za udzielenie pożyczki naliczana jest prowizja. W przypadku pożyczki spłacanej w jednej racie płatna jest ona w następującej formie:

- a) całkowita kwota pożyczki,
- b) prowizja w wysokości 1.0% na dzień dla pożyczek udzielanych na okres od 7 do 30 dni,

c) odsetki maksymalne”.

Z powołanego postanowienia jednoznacznie wynika, że w umowie zostały zastrzeżone odsetki kapitałowe, to jest odsetki za korzystanie z pożyczonej kwoty przez okres pożyczki, w wysokości odsetek maksymalnych. Oprócz tego została zastrzeżona w umowie prowizja dla pożyczkodawcy.

Treść przytoczonego wyżej postanowienia umownego, jak również pozostała treść postanowienia zawartego w dalszej części § 4 ust. 1, jednoznacznie wskazuje, że prowizja za udzielenie pożyczki stanowi w istocie dodatkowe, ukryte odsetki kapitałowe za okres, na który udzielono pożyczkę. Dotyczy to w szczególności pożyczek udzielanych na okres od 7 do 30 dni, które mają być spłacane jednorazowo. Określenie wysokości prowizji, jako 1% pożyczonej kwoty za każdy dzień okresu, na który udzielona została pożyczka, stanowi w istocie określenie dodatkowych odsetek kapitałowych za ten okres. Odsetki te zostały przy tym zastrzeżone dodatkowo, obok już zastrzeżonych odsetek maksymalnych, i miały wynosić w rzeczywistości 365% w stosunku rocznym.

Łączne odsetki kapitałowe zastrzeżone za okres od dnia 27 stycznia 2015 roku do dnia 26 lutego 2015 roku były więc wielokrotnie wyższe od odsetek maksymalnych za ten okres, w znaczeniu określonym przez przepis art. 359 § 2¹ k.c., w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z przepisem art. 359 § 2² k.c., w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku, jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.

Powództwo o zapłatę kwoty 156 zł podlegało zatem oddaleniu, gdyż obejmowało w istocie żądanie zapłaty odsetek w wysokości przewyższającej odsetki maksymalne. Oddaleniu podlegało tym samym żądanie zapłaty odsetek za opóźnienie od kwoty 156 zł za okres od dnia 27 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

(2) Powód nie wskazał w pozwie oraz w piśmie procesowym uzupełniającym braki pozwu kiedy i w jakim celu poprzednik prawny powoda kierował wezwania do pozwanej. Dochodzona przez powoda kwota 230 zł obejmowała bowiem należności, które, według twierdzeń powoda, zostały nabyte od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Twierdzenia w tym zakresie nie wynikają z pozostałego materiału procesowego. Brak jest również jakichkolwiek dowodów, z których wynikałoby, że poprzednik prawny powoda doręczył pozwanej jakiegokolwiek wezwania.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że ryczałtowe określenie w umowie wysokości opłat za wysyłanie do dłużnika pisemnych wezwań do zapłaty na poziomie 20 zł za pierwsze, drugie, trzecie i czwarte pisemne wezwanie oraz 150 zł za piąte wezwanie należy uznać za niedozwolone postanowienie umowne w znaczeniu określonym przez przepisy art. 385¹ § 1 zd. 1, § 2 i § 3 k.p.c.

Przepis art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Przepis art. 385¹ § 2 k.c. stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Umowa, która stanowi podstawę faktyczną powództwa w rozpoznawanej sprawie, zawarta została między przedsiębiorcą a konsumentem.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że postanowienia zawarte w § 6 ust. 4 dokumentu zatytułowanego „Umowa Ramowa Pożyczki nr (...)” (k. 30) nie były uzgadniane indywidualnie między stronami.

Wskazane wyżej postanowienia umowne nie dotyczą „głównych świadczeń stron”.

W ocenie Sądu Okręgowego wskazane wyżej postanowienia umowne określające opłaty za wysłanie wezwania do zapłaty kształtują prawa i obowiązki pozwanej (konsumenta) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy. Przedsiębiorca nie może tych opłat kształtować w sposób dowolny, w zupełności odbiegający od rzeczywistych kosztów. Windykacja nie może stanowić dodatkowego źródła zysku przedsiębiorcy.

Opłaty za konkretne czynności windykacyjne nie mogą odbiegać od rzeczywistych kosztów poniesionych z tego tytułu przez przedsiębiorcę. Wszystkie ewentualne koszty muszą być ustanowione w cenach rynkowych, przy uwzględnieniu zasady, zgodnie z którą konsument nie może zostać obciążony całością kosztów prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę. Oczywiście może w tych kosztach partycypować, nie oznacza to jednak, że będzie pokrywał opłaty z tytułu umowy o pracę windykatora czy komórki organizacyjnej przedsiębiorcy zajmującej się windykacją należności.

Określenie kosztów wysłania upomnienia na poziomie pięciokrotności lub trzydziestopięciokrotności opłaty za wysłanie listu poleconego za pośrednictwem Poczty Polskiej Spółki Akcyjnej, będącej operatorem wyznaczonym w znaczeniu określonym przez przepisy ustawy z dnia 23 listopada 2012 roku – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 1113), kształtuje obowiązki pożyczkobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy.

*

Nie zachodziły w rozpoznawanej sprawie podstawy faktyczne uzasadniające przeprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji dowodu z przesłuchania stron, w związku z czym nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisów art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c.

Nie jest również uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art. 60 k.c. i przepisu art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim. Sąd Rejonowy nie dokonywał w ogóle wykładni tych przepisów, jak również nie przyjął, że oświadczenie woli o zawarciu umowy pożyczki dla swojej ważności wymaga formy pisemnej.

*

Na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od A. P. na rzecz Kancelaria (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. kwotę 119,70 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w postanowieniu z dnia 31 stycznia 1991 roku, II CZ 255/90 (OSP 1991, z. 11, poz. 279), stosunkowy podział kosztów procesu (art. 100 k.p.c.) dotyczy ich całości, co oznacza przyjęcie za podstawę obliczeń sumy należności obu stron, ustalonych stosownie do zasad z art. 98 § 2 i 3 k.p.c. (oraz art. 99 k.p.c.), w wypadkach tam wskazanych. Sumę tę dzieli się proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swymi roszczeniami lub obroną, otrzymując w wyniku kwoty, stanowiące ich udziały w całości kosztów. Jeżeli poniesione przez stronę koszty przewyższają obciążający ją udział – zasądzeniu na jej rzecz podlega różnica.

Ogółem koszty postępowania odwoławczego w rozpoznawanej sprawie wyniosły 210 zł i zostały poniesione w całości przez powoda. Koszty te obejmują opłatę od apelacji – 30 zł (k. 48, 52) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda – 180 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1667) w wysokości 50% stawki minimalnej.

Pozwana przegrała sprawę w drugiej instancji w 0,57 części, ponieważ w takim zakresie apelacja została uwzględniona (520 zł : 906 zł = 0,57). Powód przegrał sprawę w drugiej instancji w 0,43 części.

Udział w sumie kosztów postępowania odwoławczego obciążający pozwaną wynosi 119,70 zł (= 210 zł · 0,57). Udział w sumie kosztów postępowania odwoławczego obciążający powoda wynosi 90,30 zł.

Ponieważ poniesione przez powoda koszty (210 zł) o 119,70 zł przewyższają obciążający go udział, zasądzeniu na jego rzecz tytułem zwrotu kosztów procesu podlega ta właśnie różnica.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych (z wyłączeniem części treści w nawiasach), z zachowaniem zastosowanej przez powoda pisowni i interpunkcji, a ściślej – z brakami w tym zakresie.

2 Por. wyrok SOKiK z dnia 27 kwietnia 2012 roku, XVII Amc 5533/11; uzasadnienie wyroku SN z dnia 4 marca 2010 roku, I CSK 404/09, Lex nr 577432.